

Τεκμηριωμένες δημόσιες πολιτικές για τις ΜμΕ

Το αντικείμενο του Υποέργου 2 συνίσταται στη συλλογή και επεξεργασία δεδομένων και πληροφοριών, μέσω πρωτογενούς έρευνας πεδίου και δευτερογενούς έρευνας, για την εκπόνηση μελέτης των σύγχρονων διαθέσιμων χρηματοδοτικών εργαλείων σε σχέση με τις ανάγκες των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων ΜμΕ ανάλογα με το μέγεθος, τη δραστηριότητα και το στάδιο του «κύκλου ζωής» στο οποίο βρίσκονται (υπό ίδρυση, νέες, υφιστάμενες). Η μελέτη επιδιώκει την εξακρίβωση των πραγματικών αναγκών των ελληνικών ΜμΕ με στόχο τη διατύπωση προτάσεων και τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για τη χορήγηση ενισχύσεων στις επιχειρήσεις. Το δείγμα της έρευνας αποτελούν πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

ΥΠΟΕΡΓΟ 2

«ΕΡΕΥΝΑ - ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ»

Η εν λόγω έρευνα υλοποιήθηκε από τη Διεύθυνση Επιχειρηματικότητα και Μικρών – Μεσαίων Επιχειρήσεων (ΔΕΜμΕ) στο πλαίσιο υλοποίησης της Πράξης «Προσαρμογή του Εθνικού Παρατηρητηρίου για τις ΜμΕ στις ανάγκες της νέας Αναπτυξιακής/Βιομηχανικής Πολιτικής 2020-2023». Αντικείμενο της ήταν η διεξαγωγή πρωτογενούς έρευνας πεδίου με τους παρακάτω στόχους:

- Καταγραφή των σύγχρονων διαθέσιμων χρηματοδοτικών εργαλείων.
- Καταγραφή των πηγών χρηματοδότησης.
- Καταγραφή του υφιστάμενου κανονιστικού πλαισίου λειτουργίας ειδικών χρηματοπιστωτικών εργαλείων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ελλάδα.
- Καταγραφή των αντίστοιχων καλών πρακτικών των άλλων κρατών μελών της ΕΕ.
- Διερεύνηση των εργαλείων σε συνδυασμό με τις ανάγκες των ΜμΕ, ανάλογα με το μέγεθος, τη δραστηριότητα και το στάδιο του «κύκλου ζωής» τους,

Το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα της έρευνας ήταν η ανάδειξη κρίσιμων ζητημάτων σε θέματα όπως: είδη χρηματοδότησης, σχήματα συνεργασίας κατά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή χρηματοδοτικών εργαλείων, σκοπός/αντικείμενο κάλυψης της χρηματοδότησης, προβλήματα και δυσκολίες πρόσβασης στη χρηματοδότηση, παράμετροι των νέων χρηματοδοτικών εργαλείων, συστατικά επιτυχίας των νέων χρηματοδοτικών εργαλείων.

Η έρευνα διεξήχθη μέσω δομημένου ερωτηματολογίου σε 1.247 ελληνικές ΜμΕ βάσει σταθμισμένου δείγματος ανά μέγεθος, περιφέρεια και νομική μορφή. Οι μισές επιχειρήσεις του δείγματος (622) είναι πολύ μικρού μεγέθους, το 37% (459) είναι μικρού

και το 13% (166) μεσαίου μεγέθους. Επίσης, πραγματοποιήθηκαν ατομικές συνεντεύξεις με στελέχη φορέων και υπηρεσιών που εμπλέκονται στον σχεδιασμό και στην εφαρμογή χρηματοδοτικών εργαλείων (Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα, Ελληνικός Χρηματοοικονομικός Μεσολαβητής, Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Επενδύσεων, Τράπεζα της Ελλάδος, Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας, Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων, Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων, Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών Ελλάδος).

Από την έρευνα προέκυψαν μεταξύ άλλων τα εξής συμπεράσματα:

- Τα τρία πιο σημαντικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ΜμΕ είναι η φορολογία, η ρευστότητα και η γραφειοκρατία. Η ρευστότητα αναδείχθηκε ως το δεύτερο μεγαλύτερο πρόβλημα και συνδέεται με τη δυνατότητα πρόσβασης σε χρηματοδότηση, καθώς αποτελεί σημαντικό παράγοντα της πιστοληπτικής ικανότητας των επιχειρήσεων.
- Η εξωτερική χρηματοδότηση αποτελεί ζήτημα με χαμηλό ενδιαφέρον για τις ΜμΕ, λόγω του υψηλού φόβου απόρριψης της τραπεζικής χρηματοδότησης εξαιτίας της συχνής μη πλήρωσης των απαιτούμενων κριτηρίων αξιολόγησης.
- Η παντελής έλλειψη ή η ελλιπής εξωτερική χρηματοδότηση ωθεί τις επιχειρήσεις σε χρηματοδότηση με ιδίους πόρους, στη μη υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων για την περαιτέρω ανάπτυξή τους και σε καθυστέρηση πληρωμής των οφειλών τους.
- Οι ελληνικές ΜμΕ είναι περισσότερο εξοικειωμένες με τη χρήση ιδίων πόρων, σε μικρό βαθμό με τον τραπεζικό δανεισμό και τα προγράμματα κρατικών ενισχύσεων, ενώ δηλώνουν έλλειψη εξοικείωσης με πιο σύγχρονα χρηματοδοτικά εργαλεία όπως το leasing, factoring, και το venture capital.
- Σημαντική μερίδα των ΜμΕ δηλώνει ότι δεν γνωρίζει κάποιο χρηματοδοτικό εργαλείο, τάση που εμφανίζεται εντονότερη στις πολύ μικρές επιχειρήσεις.
- Όσον αφορά στα εμπόδια που υπάρχουν για τη λήψη τραπεζικού δανείου, το 31% του δείγματος υπέδειξε το υψηλό επιτόκιο και ακολουθούν με μικρότερα ποσοστά τα ζητούμενα δικαιολογητικά, η ανεπαρκής εξασφάλιση/εγγύηση, η μη δυνατότητα χρηματοδότησης στην παρούσα φάση με βάση τα υφιστάμενα εργαλεία.
- Ως σημαντικότερο μέτρο για την υποστήριξη της επιχείρησης στο άμεσο μέλλον υποδείχθηκε η θέσπιση φορολογικών μεταρρυθμίσεων και ακολουθεί με μικρότερο ποσοστό η λήψη μέτρων διευκόλυνσης των ενισχύσεων κεφαλαιακού τύπου (venture capital, business angels κ.λπ.).

Στο πλαίσιο της μελέτης εξετάστηκαν καλές πρακτικές από το εξωτερικό και υποβλήθηκαν μεταξύ άλλων οι ακόλουθες προτάσεις:

- Η δημιουργία ειδικής πλατφόρμας ενημέρωσης για την οποία να διασφαλίζεται η δημοσιότητά της και η οποία να περιλαμβάνει ένα υπολογιστικό σύστημα και να υπολογίζει με ποιους όρους μπορεί να δανειστεί ο ενδιαφερόμενος και να τον παραπέμπει σε βασικές πληροφορίες.
- Η εξειδικευμένη εκπαίδευση και καθοδήγηση ως απάντηση στην έλλειψη χρηματοοικονομικών γνώσεων (financial literacy), καθώς και σε θέματα που αφορούν την επιχειρηματικότητα, ειδικά για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις.

- Η δημιουργία και περαιτέρω ανάπτυξη δομών επιχειρηματικότητας για νεοφυείς επιχειρήσεις, όπως θερμοκοιτίδες, τεχνολογικά πάρκα, δομές/προγράμματα επιτάχυνσης (accelerators), χώροι συνεργασίας (co-workingspaces).
- Η ανάπτυξη και περαιτέρω εξειδίκευση νομικού πλαισίου για τους επιχειρηματικούς αγγέλους (business angels).
- Η ανάπτυξη του θεσμοθετημένου εργαλείου των μικροπιστώσεων και ο συνδυασμός της χορήγησης δανείων με υπηρεσίες υποστήριξης και την παρακολούθηση της επιχείρησης, όχι μόνο για την αποπληρωμή του μικροδανείου, αλλά και για τη διοικητική και γενικότερα, λειτουργική υποστήριξή της.

Παράλληλα με την εν λόγω μελέτη, η ΔΕΜμΕ έχει δημιουργήσει ειδικό ενημερωτικό ψηφιακό εργαλείο στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης στον σύνδεσμο https://www.ggb.gr/el/finance_sme.

Κύριος σκοπός του είναι η καταγραφή όλων των πηγών χρηματοδότησης των ΜμΕ από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, Προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων και το Ευρωπαϊκό Στρατηγικό Ταμείο Επενδύσεων, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης κλπ) και λοιπούς Διεθνείς Οργανισμούς.

Το συγκεκριμένο ψηφιακό εργαλείο:

- Επιλέχθηκε το 2019 ως καλή πρακτική για την ενημέρωση και περαιτέρω ευαισθητοποίηση των ΜμΕ σε θέματα χρηματοδότησης (raising awareness) στο πλαίσιο των εργασιών του δικτύου Εθνικών Απεσταλμένων για τις ΜμΕ (SME Envoy Network) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δεδομένου του πολιτικο-κεντρικού χαρακτήρα του (citizen-oriented approach).
- Συμμετείχε στη διαδικασία του θεσμού των Βραβείων Ψηφιακής Διακυβέρνησης για το έτος 2023, που διοργανώνεται από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και κέρδισε το 2ο βραβείο στην κατηγορία με τίτλο «Καλύτερη Εφαρμοσμένη Ιδέα» στον τομέα «Οικονομία, Ανάπτυξη και Επιχειρηματικότητα».

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Πλατεία Κάνιγγος 20, 10677, Αθήνα

E-mail: ggb1@mindev.gov.gr

T: 210-3825790 και 210-3893447

Δ/σης Επιχειρηματικότητας & ΜμΕ: 210 3893907, 927

